

सर्वोच्च अदालत, संयुक्त इजलास
माननीय न्यायाधीश श्री सारदा प्रसाद घिमिरे
माननीय न्यायाधीश श्री प्रकाशमान सिंह राउत
फैसला

०७०-CI-०२१८

मुद्दा: लिखत दर्ता बदर दर्ता।

काठमाडौं जिल्ला, काठमाडौं महानगरपालिका वडा नं. २६ घर भई हाल
काठमाडौं जिल्ला चपली भद्रकाली गाउँ विकास समिति वडा नं. २ बस्ने
कमलराज भट्ट.....१

पुनरावेदक
वादी

विरुद्ध

काठमाडौं जिल्ला, काठमाडौं महानगरपालिका वडा नं. १ बस्ने कर्णबहादुर
शाक्य.....१
काठमाडौं जिल्ला बुढानिलकण्ठ स्थित होटल पार्क भिलेज प्रा.लि.....१

प्रत्यर्थी
प्रतिवादी

शुरु फैसला गर्ने: माननीय न्यायाधीश श्री अनन्तराज डुम्रे
काठमाडौं जिल्ला अदालत
फैसला मिति:- २०६७।१।३१

पुनरावेदन फैसला गर्ने: माननीय न्यायाधीश श्री राजेन्द्रप्रसाद राजभण्डारी
माननीय न्यायाधीश श्री हरिकुमार पोखरेल
पुनरावेदन अदालत पाटन
मिति: २०६९।३।४

न्याय प्रशासन ऐन, २०४८ को दफा १२(१) को खण्ड (क) र (ख) को आधारमा
मुद्दा दोहोर्न्याई हेर्ने निस्सा प्रदान भै वादीको पुनरावेदन दर्ता हुन आएको हुन आएको प्रस्तुत
मुद्दाको संक्षिप्त तथ्य एवम् ठहर यसप्रकार रहेको छ:-

म वादी र प्रतिवादी महेश्वर भट्ट भै काठमाण्डौ जिल्ला अदालतमा दायर मुद्दामा स्व.
पिता महेश्वर भट्टको मुद्दा सकार गरी प्रतिउत्तर फिराउने कृष्ण कुमारी भट्ट समेतबाट पेश
भएको तायदाती फाँटवारी बमोजिम म वादीले ५ भागको १ भाग अंश पाउने ठहरी
काठमाण्डौ जिल्ला अदालतबाट मिति २०४४।३।१७ मा फैसला भएको अंश मुद्दामा
तायदाती फाँटवारीमा उल्लेख नगरी प्रतिवादी रत्नप्रसाद भट्टले दपोट गरेको का.जि. विष्णु

गा.वि.स.वडा नं.३(क) कि.नं.१४७ को ०-१४-१ जग्गा प्रतिवादी रत्नप्रसाद भट्टले प्रतिवादी कृष्ण बहादुर थापालाई मिति २०४३।१०।६ मा छोडपत्र गरी दिनु भएको र कृष्णबहादुर थापाले सोही मितिमा प्रतिवादी कर्ण बहादुर शाक्य र वसन्त बहादुर शाक्यलाई राजिनामा गरी दिएको र निजहरु बीच मिति २०५७।५।१४ मा अंशवण्डा गर्दा विपक्षी कर्ण शाक्यको भागमा परी निजले मिति २०५७।६।१६ मा र.नं. १५२३ को राजिनामा लिखत पारीत गरी विपक्षी पार्क भिलेज प्रा.लि.लाई हक हस्तान्तरण गरेको हुँदा उक्त लिखत बदर गरी पाउँ भन्ने समेत व्यहोराको फिराद दावी ।

वादीले दावी गरेको जग्गामा जग्गाधनी रत्नप्रसाद भट्ट र मोही कृष्ण बहादुर थापा रहेको अवस्थामा रत्नप्रसाद भट्टले मोहीलाई छोडपत्र गरेको जग्गा सोही मितिमा र.नं. ३४९२ को राजिनामा लिखतबाट वसन्त बहादुर र कर्ण बहादुर शाक्यलाई हुँदै कम्पनिको नाउँमा तहतह हुँदै प्राप्त भएको हुँदा अंश दपोट मुद्दा दायर गरेको आधारमा लिखत बदर हुने होइन । गैर कानूनी फिराद खारेज गरी पाउँ भन्ने समेत व्यहोराको प्रतिवादीहरु कर्ण बहादुर शाक्य र भिलेज होटल प्रा.लि.को संयुक्त प्रतिउत्तर जिकिर ।

लगाउको दे.दा.नं.४२८६ को अंश दपोट मुद्दामा आज यसै इजलासबाट वादी दावी पुग्न नसक्ने ठहरी फैसला भएबाट विवादित जग्गामा वादीको हक नै स्थापित हुन नसकेको हुँदा सो आधार कारणबाट यसमा पनि वादी दावी पुग्न नसक्ने ठहर्छ भन्ने समेत व्यहोराको शुरु काठमाण्डौ जिल्ला अदालतबाट मिति २०६७।१।३१ मा भएको फैसला ।

शुरु फैसलाले मेरो दावी पुग्न नसक्ने ठहर गर्दा आधार लिएको लगाउको दे.नं. ४२८६ को अंश दपोट मुद्दामा भएको फैसला उपर समेत मैले आजै छुट्टै पुनरावेदनपत्र दर्ता गरेको हुँदा सो पुनरावेदन पत्रमा उल्लिखित आधार कारणबाट यसमा पनि शुरु फैसला बदर गरी मेरो फिराद दावी बमोजिमको लिखत दर्ता बदर गरी पाउँ भन्ने समेत व्यहोराको वादीको तर्फबाट पुनरावेदन अदालतसमक्षको पुनरावेदन जिकिर ।

यिनै वादीले कि.नं. ६९ र १४७ को जग्गा दपोट गरी पाउँ भनी दायर गरेको अंश दपोट मुद्दामा वादी दावी पुग्न नसक्ने ठहर गरी काठमाण्डौ जिल्ला अदालतबाट भएको फैसला उपर यिनै वादीको पुनरावेदन परी शुरु अदालतको फैसला सदर हुने ठहरी दे.पु.नं.१३१३ को अंश दपोट मुद्दा आज यसै इजलासबाट फैसला भएको छ । सोही मुद्दाको फैसलामा विवेचित आधार प्रमाणबाट वादी दावी पुग्न नसक्ने ठहर गरेको काठमाण्डौ जिल्ला अदालतको मिति २०६७।१।३१ को फैसला मिलैको देखिदा सदर हुने ठहर्छ भन्ने पुनरावेदन अदालत पाटनको मिति २०६९।३।४ को फैसला ।

पुनरावेदन अदालत पाटनबाट मलाई हराई का.जि.अ.बाट भएको फैसलालाई सदर गर्दै भएको फैसलामा कुनै स्वतन्त्र प्रमाणको आधारमा फैसला नभई दे.पु.नं. १३१३ को अंश

दपोट मुद्दामा वादी दावी पुग्न नसक्ने गरी फैसला भएको कारण प्रस्तुत मुद्दामा पनि शुरू फैसला सदर गर्दै फैसला भएको हुँदा प्रस्तुत निवेदनपत्र साथै आजै दर्ता गरेको लगाउको अंश दपोट मुद्दामा मुद्दा दोहोर्न्याई पाउँ भनी लिएका आधार कारण र प्रमाणलाई यस निवेदनपत्रको अभिन्न अंगको रूपमा मानी पाउँ पुनरावेदन अदालत पाटनको उक्त फैसलामा अंशवण्डाको २०,२१,२३ र २७ नं. को व्याख्यात्मक त्रुटी हुन गएको र ने.का.प. २०१६ नि.नं ४५ पृष्ठ १६३ समेतमा प्रतिपादित नजिर सिद्धान्त समेतको पालना नभएको हुँदा न्याय प्रशासन ऐन, २०४८ को दफा १२(१) को खण्ड (क) र (ख) अनुरूप मुद्दा दोहोर्न्याउने निस्सा प्रदान गरी वादी पुग्न नसक्ने ठहर्न्याई भएको शुरू तथा पुनरावेदन अदालत पाटनको फैसला बदर गरी वादी दावी अनुरूप इन्साफ पाउँ भन्नेसमेतको वादी कमलराज भट्टको निवेदन जिकिर ।

यसमा यसै लगाउको ०६९-RI-०७५० को मुद्दामा आज यसै इजलासबाट मुद्दा दोहोर्न्याई हेर्ने निस्सा प्रदान भएको र प्रस्तुत मुद्दामा समेत न्याय प्रशासन ऐन, २०४८ को दफा १२(१) को खण्ड (क) र (ख) बमोजिम मुद्दा दोहोर्न्याई हेर्ने निस्सा प्रदान गरिदिएको छ । विपक्षीहरूलाई झिकाई नियमानुसार गर्नु भन्ने यस अदालतको मिति २०७०।३।४ को आदेश ।

नियमबमोजिम आजको दैनिक पेसी सूचीमा चढी यस इजलास समक्ष पेश हुन आएको प्रस्तुत मुद्दामा पुनरावेदन सहितको मिसिल अध्ययन गरी प्रत्यर्थी प्रतिवादी कर्णबहादुर शाक्यका तर्फबाट उपस्थित विद्वान अधिवक्ता श्री खडानन्द कँडेलले मोही कृष्णबहादुर थापाबाट बसन्तबहादुर शाक्य र कर्णबहादुर शाक्यका नाममा राजिनामा पारित भई हक कायम भएको जग्गामा अंश दपोट मुद्दा दायर गरेकोमा अंश दपोट नठहर्ने भैसकेपछी पुनरावेदकको हकदैया नै नभएको हुँदा मेरो पक्षको नामको लिखत बदर हुनु नपर्ने हुँदा पुनरावेदन अदालतबाट वादी दावी नपुग्ने गरी भएको फैसला सदर हुनुपर्दछ भनी गर्नु भएको बहस समेत सुनियो ।

यसमा प्रतिवादीसमेत उपर अंश मुद्दा दायर गरेकोमा ५ भागको १ भाग अंश म वादीले पाउने ठहर भई काठमाण्डौ जिल्ला अदालतबाट मिति २०४४।३।१७ मा भएको फैसला पुनरावेदन अदालत पाटनबाट सदर हुने ठहरी मिति २०५१।१।२१ मा फैसला भएको छ । उक्त अंश मुद्दामा तायदाती फाटवारी पेश गर्दा उपरोक्त कि.नं. ६९ र १४७ को जग्गा उल्लेख नगरी दपोट गरेको र सो मध्ये कि.नं. १४७ को ०-१४-०-१ जग्गा मिति २०४३।१०।६ मा प्रतिवादी रत्नप्रसादले कृष्णबहादुर थापालाई हक हस्तान्तरण गरेको र निज कृष्ण बहादुरले वसन्त बहादुरलाई विक्री गरी सो जग्गा निज वसन्त बहादुर र कर्ण बहादुरका बिच २०५७।५।१४ मा र.नं.१३८५ बाट अंशवण्डा गरी लिनु दिनु गरी

विपक्षी कर्ण बहादुर शाक्यको भागमा परेको उक्त जग्गा निजले मिति २०५७।६।१६ मा र.नं.१५२३ बाट विपक्षी होटल पार्क भिलेज प्रा.लि. लाई राजीनामा गरिदिएको लिखत बदर गरी पाउँ भन्ने वादी दावी पुग्न नसक्ने ठहर गरेको शुरु फैसला सदर गरी भएको पुनरावेदन अदालतको फैसलाउपर मुद्दा दोहोर्‍याई हेरी पाउँ भन्ने निवेदनमा निस्सा अनुमति भई वादीको पुनरावेदन दर्ता हुन आएको देखियो।

उपर्युक्तानुसारको तथ्य बेहोरा भएको प्रस्तुत मुद्दामा पुनरावेदन अदालतको फैसला मिले नमिलेको के हो ? र पुनरावेदकको पुनरावेदन जिकिर पुग्न सक्ने हो, होइन ? भन्ने कुराको नै निर्णय गर्नुपर्ने देखिन आयो।

निर्णयतर्फ विचार गर्दा दावीको कि.नं.१४७ को जग्गा र अर्को कि.नं. ६९ को जग्गा अंश दपोट ठहर गरी पाउँ भनी यिनै पुनरावेदक वादीले दायर गरेको अंश दपोट मुद्दामा दावी पुग्न नसक्ने ठहर गरी काठमाडौं जिल्ला अदालतबाट भएको फैसला सदर गरी भएको पुनरावेदन अदालत पाटनको फैसलाउपर वादीको दोहोर्‍याई पाउँ निवेदनमा निस्सा प्रदान भई दर्ता भएको ०७०-CI-०२१४ नं. को अंश दपोट मुद्दा आज यसै इजलासबाट सदर हुने ठहरी फैसला भएको र उक्त मुद्दामा भएको फैसलामा जुन जग्गामा दपोट ठहर गरी पाउँ भनी वादीले दावी गरेको हो, सो कि. नं. ६९ तथा १४७ का जग्गा नै दपोट नठहर्ने भनी फैसला भएको हुँदा सोही जग्गा मध्येको कि.नं १४७ को जग्गा तहतह हक हस्तान्तरण भई अन्तिम क्रेताका रुपमा रहेका प्रत्यर्थीहरूले राजिनामा पारित गरी लिएको लिखत बदर गरी पाउँ भन्ने पुनरावेदक वादीको जिकिर कानूनतः मिल्ने देखिएन। अतः उक्त अंश दपोट मुद्दामा लिइएका आधार कारणसमेतबाट वादी दावी पुग्न नसक्ने गरी पुनरावेदन अदालतबाट मिति २०६९।३।४ मा भएको फैसला मिलेकै देखिँदा सदर हुने ठहर्छ। वादीको पुनरावेदन जिकिर पुग्न सक्दैन। प्रस्तुत मुद्दाको दायरीको लगत कट्टा गरी मिसिल नियमानुसार गरी बुझाइदिनू।

न्यायाधीश

उक्त रायमा म सहमत छु।

न्यायाधीश

इजलास अधिकृतः जगदीश प्रसाद भट्ट

कम्प्यूटरः चन्द्रा तिमल्सेना

सम्बत् २०७४ साल मंसिर महिना २७ गते रोज ४ शुभम्-----